

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 281/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., H., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 17 CoP/26/2013 a jeho rozsudkom z 10. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. mája 2013 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 CoP/26/2013 a jeho rozsudkom z 10. apríla 2013, a to v časti výroku I (ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým

bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 P 218/2010 zo 17. decembra 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že «17. 12. 2012 bol vyhlásený rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č. k. 5 P/218/2010-232. Nakoľko absentoval výrok o zmene pôvodného rozsudku 7 C/164/2008-148 zo dňa 10. 12. 2008, bolo v odvolaní zo dňa 18. 12. 2012 navrhnuté jeho doplnenie doplňujúcim rozsudkom, tak aby rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 17. 12. 2012, č. k. 5 P/218/2010-232 v časti zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti bol vykonateľný, nakoľko prvostupňový súd rozhodol inak než v pôvodnom rozsudku, teda nerozhodol o podstatnej časti predmetu konania (či úmyselne alebo z nedbanlivosti nie je rozhodujúce). Z toho vyplýva, že pre vykonateľnosť rozsudku je potrebné nielen rozhodnúť o návrhu na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti, ale aj zmeniť rozsudok, ktorým naposledy súd upravoval práva a povinnosti k maloletým deťom.

O tomto podstatnom návrhu nebolo rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 10. 04. 2013, č. k. 17 CoP/26/2013-253 vôbec rozhodnuté, a nebola o tejto podstatnej skutočnosti v predmetnom rozsudku ani zmienka (napr. vrátiť vec ako predčasne predloženú, príkaz súdu vyššieho stupňa o doplnenie rozsudku a pod.)...

Nakoľko súd prvého stupňa o. i. rozhodol svojimi výrokmi III., IV. a VIII. v rozpore s právnymi predpismi, bolo do týchto výrokov dňa 18. 12. 2012 podané odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), a § 205 ods. 2 písm. d) a f) a Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Dôvody odvolania do výroku VIII. sa rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne ukázali ako opodstatnené, nakoľko odvolací súd vo vzťahu k sťažovateľovi zmenil tento výrok o náhrade trov preddavkovaných štátom tak, že uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov štátu (po znížení znalečného uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 10. 04. 2013, č. k. 17 CoP/26/2013-251) vo výške 156,76 € matke.

Právne rozhodnutie odôvodnil podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku s poukazom na dôvody, ktoré boli podnetom na vykonanie znaleckého posudku. Týmto podnetom bola však matka a nie otec. Bez ohľadu na to, z dikcie predmetného ustanovenia vyplýva, že skôr ako súd uloží účastníkovi povinnosť zaplatiť trovy štátu, musí sa zaoberať otázkou možnosti splnenia podmienky na oslobodenie tohto účastníka od povinnosti platiť súdny poplatok, teda musí skúmať, či pomery účastníka odôvodňujú oslobodenie a súčasne či nejde o svojvoľné alebo zrejme neúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva v súlade s ustanovením § 138 Občianskeho súdneho poriadku. Z uvedeného vyplýva, že v prípade, ak na strane účastníka sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, trovy, ktoré by inak podľa výsledku konania pripadali na tohto účastníka, znáša štát.

Krajský súd paradoxne považoval určenie vyživovacej povinnosti za správne, pričom len lakonicky porovnal výšky čistých príjmov rodičov (bez skúmania výdavkov) a na druhej strane matke uložil povinnosť nahradiť trovy štátu vo výške viac ako 1/2-ci jej mesačného príjmu bez toho, aby skúmal či pomery účastníka odôvodňujú oslobodenie od platenia súdnych poplatkov pred uložením povinnosti nahradiť trovy štátu.

Týmto sa žiaden súd nezaoberal a ak by sa zaoberal, zistil by, že u sťažovateľa existujú podmienky aj na oslobodenie od súdnych poplatkov, čo po splnení si povinnosti zo strany súdov (zisťovanie skutočných príjmov a výdavkov) by malo vplyv i nad možným určením vyživovacej povinnosti. Sťažovateľ má i výdavky a nie z plezíru, ale aby mohol zabezpečiť vytvorenie podmienok pre striedavú starostlivosť, nakoľko ak by tieto nemal (úver na kúpu a rekonštrukciu domu na vytvorení „hmotných“ predpokladov v záujme detí) je možné a dôvodne podľa doterajšieho prístupu v rozhodovaní a najmä v odôvodňovaní oboch súdov predpokladať zamietnutie návrhu, pretože ak by ich nevytvoril veľmi „presvedčivo“ by bol už rozsudok odôvodnený. Súdny len neústavne vychádzali z argumentácie „... bol schopný platiť 150 €, bude schopný platiť aj 75 €...“, avšak o tom rozhodovanie a odôvodňovanie rozhodnutí súdov nie je.

Krajský súd v Trenčíne vo svojom rozsudku na strane 4 uviedol: „... Preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa rozhodol správne vo výrokoch III. a IV. t. j. o povinnosti otca prispievať na výživu maloletej A. sumou 40 Eur mesačne a maloletej K. sumou 35 Eur, aj keď odôvodnenie týchto výrokov v celom rozsahu nespĺňa predpoklady upravené v ust. § 157 ods. 2 O. s. p...“.

Na jednej strane v odvolaní zo dňa 18. 12. 2012 sťažovateľ cez uvádzané rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé konanie, ktoré v sebe obsahujú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, spoliehajúc sa na to, že predmetné porušenia odvolací súd napraví, Krajský súd v Trenčíne napokon „vysloví“ porušenie týchto práv a bez všetkého potvrdí správnosť takto nepreskúmateľného rozhodnutia. Nie je možné preskúmavať nepreskúmateľné a potvrdiť správnosť takto nepreskúmateľného rozhodnutia. Tak ako prvostupňový súd, tak i odvolací súd, ktorý svoje rozhodnutie založil na odňatej možnosti konať pred súdom, odňal sťažovateľovi konať pred súdom a porušil základné práva, ktorých porušenia sa domáha sťažovateľ. Ide o zjavné arbitrárne rozhodnutie.».

Sťažovateľ v závere odôvodnenia svojej sťažnosti uvádza, že opísaným postupom krajského súdu, ktorého výsledkom bol napadnutý rozsudok, sa mu „odňala možnosť konať pred súdom, keďže obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania, teda odôvodnenie musí byť prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia – musí byť teda preskúmateľné, čo sa nestalo a čo je ústavne neakceptovateľné, neudržateľné a netolerovateľné.

Krajský súd v Trenčíne odignoroval oprávnené namietanie porušenia základných práv aj keď vyslovil ich porušenie...“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„I. Základné práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 10. 04. 2013, č. k. 17 CoP/26/2013-253 vo svojom výroku I., ktorým potvrdil výroky III. a IV. rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 17. 12. 2012, č. k. 5 P/218/2010-232 a nerozhodnutím o doplňujúcom výroku o zmene posledného rozhodnutia o úprave práv a povinností tak, aby rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 17. 12. 2012, č. k. 5 P/218/2010-

232 v časti o zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti bol vykonateľný, boli porušené.

II. Ústavný súd SR rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 10. 04. 2013, č. k. 17 CoP/26/2013-253 v časti výroku I. zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci.

III. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia... v sume 291,56 €... advokátovi JUDr. D. K...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti a najmä jej petitu, jej predmetom je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 17 CoP/26/2013-253 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces mal spôsobiť krajský súd tým, že nerozhodol „o dopĺňujúcom výroku o zmene posledného rozhodnutia o úprave práv a povinností tak, aby rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 17. 12. 2012, č. k. 5 P/218/2010-232 v časti o zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti bol vykonateľný“ a potvrdil prvostupňový rozsudok vo výrokoch III a IV.

Vychádzajúc z takto vymedzeného predmetu sťažnosti sa ústavný súd v rámci jej predbežného prerokovania zaoberal otázkou, či sťažovateľom napádaný postup krajského súdu a obsah jeho rozsudku z 10. apríla 2013 opodstatňuje prijatie sťažnosti na ďalšie konanie vo vzťahu k sťažovateľom formulovanej požiadavke na ochranu ústavnosti v rozsahu ním označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

Sťažovateľ vytýka napadnutému rozsudku krajského súdu jeho arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť, ktorá bola podľa jeho názoru dôsledkom nedostatkov postupu

odvolacieho súdu v procese rozhodovania najmä tým, že nezisťoval výdavky sťažovateľa a napriek tomu, že v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že odôvodnenie výrokov rozhodnutia prvostupňového súdu týkajúce sa uloženej povinnosti sťažovateľa prispievať matke na výživu ich maloletých detí nespĺňa predpoklady ustanovené v § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), nevyvodil z toho žiadne závery, ktoré by viedli napr. k zrušeniu prvostupňového rozhodnutia v odvolaní napadnutej časti. Sťažovateľ poukazuje aj na to, že krajský súd sa vôbec nezaoberal jeho návrhom na zmenu prvostupňového rozsudku, ktorým boli naposledy upravené práva a povinnosti k maloletým deťom, a teda nerozhodol o podstatnej časti predmetu konania.

Sťažovateľ napokon tvrdí, že krajský súd tým, že potvrdil prvostupňový rozsudok vo výrokoch III a IV vychádzajúci z už spomenutých nedostatkov v postupe konania okresného súdu, mu odňal *„možnosť konať pred súdom“* a spôsobil tým porušenie jeho v sťažnosti označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. Vzhľadom na to považuje napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné a z toho dôvodu aj *„ústavne neakceptovateľné, neudržateľné a netolerovateľné“*.

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom na zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy [čl. 46 až čl. 50 ústavy (IV. ÚS 115/07, I. ÚS 138/2013)]. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu medzi základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 dohovoru nie je zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich porušenie skúma spoločne. Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, pričom v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú (I. ÚS 56/01). Ústavný súd nemôže rozhodovať o veci, o ktorej má rozhodovať dovolací súd. V rozpore s princípom právneho štátu by bolo, keby o jednej (rovnakej) veci rozhodovali paralelne dva sudy.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktoré sťažovateľ označuje ako nepreskúmateľné uvádzajúc, že *„tak ako prvostupňový súd, tak i súd odvolací, ktorý svoje rozhodnutie založila na odňatej možnosti konať pred súdom, odňal sťažovateľovi [možnosť] konať pred súdom a porušil základné práva [vyslovenia] porušenia ktorých sa domáha sťažovateľ“*, ústavný súd uvádza, že ak by bola postupom súdu sťažovateľovi odňatá možnosť domáhať sa ustanoveným postupom jeho práva na súde, v tom prípade možno takýto postup považovať za dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP (k podobným záverom už ústavný súd dospel vo veciach napr. III. ÚS 88/02, I. ÚS 61/07, I. ÚS 244/07, I. ÚS 136/08, I. ÚS 338/08).

Výpočet väd konania, pre ktoré možno podať dovolanie proti všetkým druhostupňovým rozhodnutiam, je v § 237 OSP uvedený taxatívne. Jednou z väd konania je odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP].

Z argumentácie sťažovateľa použitej v sťažnosti zjavne vyplýva, že namieta to, čo je obsahom dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP.

Ústavný súd vo svojej judikatúre k otázke prípustnosti dovolania (IV. ÚS 283/07, III. ÚS 171/06) vyslovil, že prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP je založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu bez ohľadu na povahu predmetu konania, ak sa v ňom namieta niektorá z procesných väd konania uvedených v tomto ustanovení; v týchto prípadoch možno napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie vylúčené.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 ods. 4 vylučuje prípustnosť dovolania vo veciach upravených zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) s výnimkou rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Predmetom konania v namietanej veci bola starostlivosť súdu o maloleté deti, ktorá je upravené v zákone o rodine. Ani uvedená okolnosť však podľa názoru ústavného súdu nemá vplyv na prípadnú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP. Rovnaký názor je zastávaný aj v odbornej literatúre (pozri napr. Krajčo, J. a kol. Občiansky súdny poriadok, komentár. I. diel. Bratislava: Eurounion, 2006, s. 618: „Nepripustnosť dovolania proti niektorým rozhodnutiam odvolacieho súdu nemožno vyvodit' ani z ustanovení § 238 ods. 4, 5 a § 239 ods. 3. Tieto ustanovenia totiž nepripúšťajú dovolanie len v prípadoch, keď by inak bolo dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 238 ods. 1, 3 a § 239 ods. 1, 2. To znamená, že i v prípadoch, kde je prípustnosť dovolania vylúčená ustanovením § 238 ods. 4, 5 a § 239 ods. 3, je dovolanie prípustné z dôvodov uvedených v ustanovení § 237. Teda vzhľadom na súčasnú právnu úpravu je aj vo veciach upravených zákonom o rodine prípustnosť dovolania založená podľa ustanovenia § 237.“

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle stabilnej súdnej praxe [pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 102/01 z 27. septembra 2001] rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím (II. ÚS 102/04).

V inej veci najvyšší súd v odôvodnení uviedol (rozsudok sp. zn. 2 Cdo 114/2000 z 28. februára 2001): „Podľa § 237 písm. f) O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, a tiež zakladá samostatný dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p. aj vtedy, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných

mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.“

Podľa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 1/98 z 1. júla 1998 ak je občianske súdne konanie postihnuté niektorou z väd, uvedených v § 237 OSP, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých je inak dovolanie podľa ustanovenia § 238 ods. 4 OSP vylúčené.

Podobne najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Cdo 26/2006 (publikovanom v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/2011, zošit č. 2, s. 44 a nasl.) uviedol, že „§ 237 OSP nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj také rozhodnutia vo veciach upravených Zákonom o rodine, proti ktorým je dovolanie inak neprípustné.“

Dovolací súd má vždy povinnosť prihliadnúť na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP a popri skúmaní podmienok prípustnosti podľa § 238 a § 239 OSP sa vždy zaoberá aj prípadnou prípustnosťou dovolania z dôvodu závažných procesných väd konania vymenovaných v § 237 OSP.

Sťažovateľ v sťažnosti výslovne uvádza, že namieta odňatie možnosti konať pred súdom (pozri citované odôvodnenie jeho sťažnosti), čo je v danom prípade dovolacím dôvodom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 237 písm. f) OSP. Z obsahu sťažnosti však nevyplýva, že by sťažovateľ využil možnosť podania tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý mu Občiansky súdny poriadok poskytuje na ochranu jeho základných práv a slobôd.

Právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je daná iba vtedy, ak rozhodovanie o namietanom porušení základných práv alebo slobôd nepatrí do právomoci všeobecného súdu. Ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou

opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Sťažovateľ sa mal preto predtým, ako sa sťažnosťou obrátil na ústavný súd, domáhať ochrany svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podaním mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 236 a nasl. OSP, ktorý bol na ten účel z pohľadu argumentácie uplatnenej v jeho sťažnosti prípustný. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

Skutočnosť, že sťažovateľ nevyužije svoje zákonné právo podať dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v konaní, ktoré je postihnuté procesnou vadou uvedenou v § 237 OSP, a to aj vo veciach, v ktorých je inak dovolanie podľa § 238 ods. 4 OSP vylúčené, nie je dôvodom, aby ústavný súd reparaoval pochybenie sťažovateľa. V takom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu (II. ÚS 1/08).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepodal (opak zo sťažnosti nevyplýva, pozn.), ale podal sťažnosť ústavnému súdu, v ktorej explicitne tvrdí také porušenie svojich procesných oprávnení, ktoré naplňajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP. Ústava ani zákon o ústavnom súde (§ 53 ods. 1) nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušenia základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkým účastníkom dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred tým, než sa sťažovateľ obráti so sťažnosťou na ústavný súd.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 362/2010, IV. ÚS 372/2010, IV. ÚS 489/2012).

Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľom ústavný súd uzavrel, že v jeho veci vo vzťahu k namietaným porušeniam označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru nie je sťažnosť prípustná, preto ju odmietol (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) už pri jej predbežnom prerokovaní.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, ostatnými návrhmi sťažovateľa sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2013